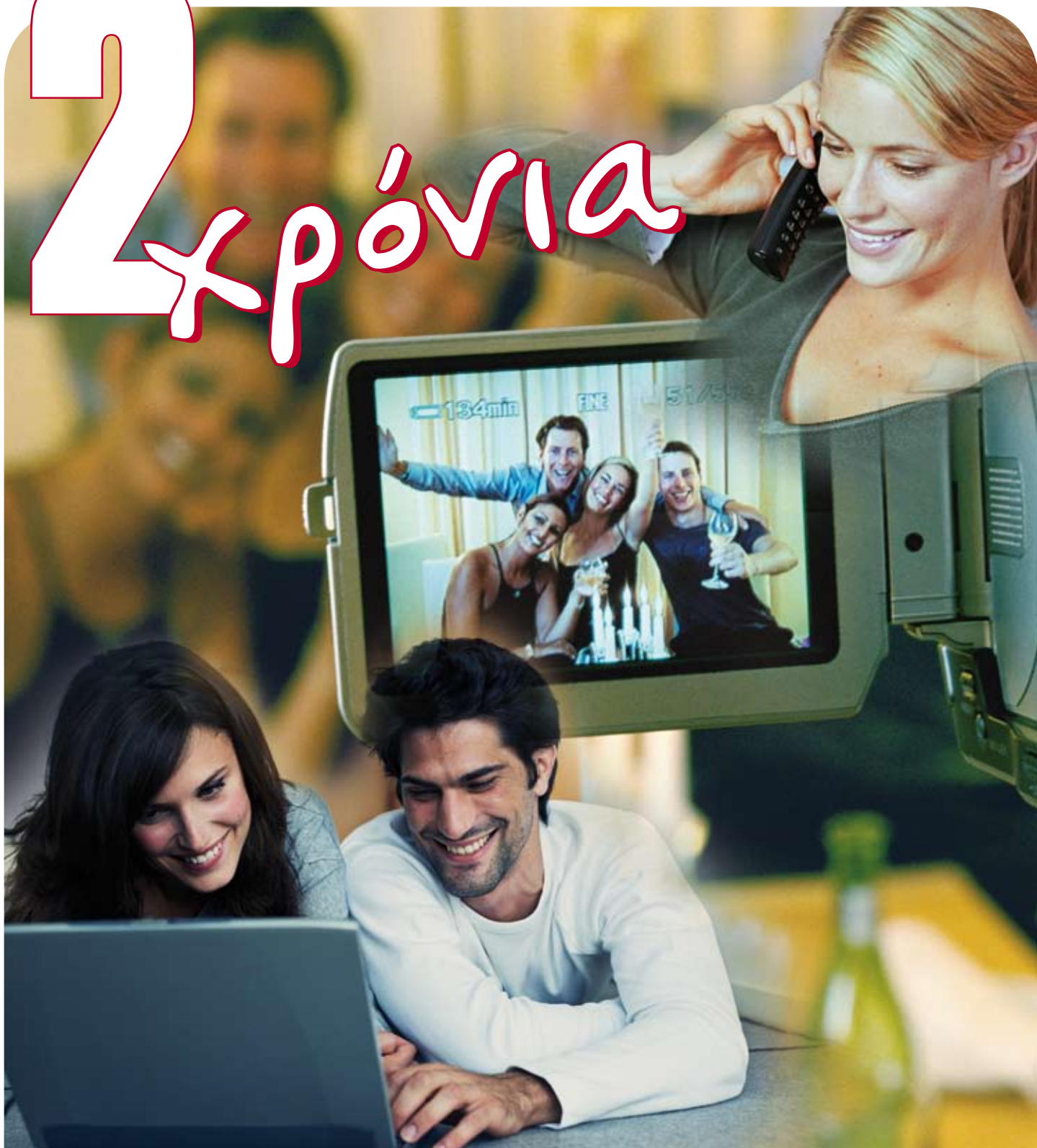

2 χρόνια

από την Ψήφιση του Νέου
Τηλεπικοινωνιακού Νόμου

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Εισαγωγή Προέδρου

Δύο χρόνια μετά την ψήφιση του νέου νόμου περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τα αποτελέσματα της ρυθμιστικής πολιτικής είναι ορατά τόσο στην αγορά όσο και στα οφέλη που δρέπει το καταναλωτικό κοινό.

Οι συντονισμένες δράσεις του Εθνικού Ρυθμιστή Τηλεπικοινωνιών (της ΕΕΤΤ) για την συνεγκατάσταση και απελευθέρωση του Τοπικού Βρόχου, ενίσχυσαν τον ανταγωνισμό και έδωσαν ώθηση στην ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας, με σημαντικά οφέλη για τον καταναλωτή (νέα, καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, με μεγαλύτερη ευρυζωνική ταχύτητα και σε χαμηλότερες τιμές).

Το πρώτο μας έτος 2006 ήταν το «έτος προετοιμασίας» (προσαρμογής του Κοινοτικού Δικαίου για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες στο εθνικό, περαίωσης της ανάλυσης αγορών από την ΕΕΤΤ και έκδοσης των απαραίτητων κανονιστικών πράξεων). Το δεύτερο μας έτος 2007 ήταν το «έτος εφαρμογής» (αυστηρής εφαρμογής εκ μέρους της ΕΕΤΤ των κανονιστικών πράξεων), που άλλαξε το μοντέλο της τηλεπικοινωνιακής αγοράς από την μεταπώληση σε επενδύσεις σε ιδιότητα δίκτυα, άνοιξε πλέον την αγορά στον ανταγωνισμό και επέτρεψε στους εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν νέα καινοτόμα προϊόντα -- όπως σύγκλιση σταθερής με κινητή τηλεφωνία και συνδυασμούς τηλεφωνίας, Ιντερνετ και TV/video -- σε υψηλότερες ταχύτητες και με χαμηλότερες τιμές. Πιστεύω ακράδαντα ότι το τρίτο μας έτος 2008 θα αποτελέσει χρονιά ορόσημο για να προσεγγίσουμε το όραμά μας, δηλαδή τη δημιουργία μιας πλήρως απελευθερωμένης και ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στην οποία η εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του καταναλωτή θα βρίσκεται στο επίκεντρο των εξελίξεων.

Κατά τη διετία αυτή, το νέο ρυθμιστικό περιβάλλον και ιδιαίτερα η αυστηρή εφαρμογή από την ΕΕΤΤ του κανονισμού ουσιαστικής απελευθέρωσης του Τοπικού Βρόχου, ενθάρρυναν τους εναλλακτικούς παρόχους να επενδύσουν σε δίκτυα υποδομών, μειώνοντας τις εξαρτήσεις τους από τον ΟΤΕ. Με τον τρόπο αυτό απέκτησαν τη δυνατότητα να προσφέρουν νέα προϊόντα στην αγορά, τα οποία συνδυάζουν τη σταθερή με την κινητή τηλεφωνία ή την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και τηλεόρασης ή/και video κατά παραγγελία μέσω διαδικτύου.

Οι ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο αυξήθηκαν κατακόρυφα ενώ οι τιμές γνώρισαν σημαντικότερη μείωση. Η άνθηση αυτή σταδιακά εξαπλώνεται από την Αθήνα στην Περιφέρεια παρέχοντας σε ολοένα και περισσότερους καταναλωτές τη δυνατότητα να επιλέξουν τον πάροχο ή την υπηρεσία που ταιριάζει στις ανάγκες τους. Παράλληλα, το καταναλωτικό κοινό εξοικειώνεται με την ευρυζωνικότητα, δημιουργώντας μία χιονοστιβάδα ανάπτυξης που το 2007 επέφερε υπερδεκαπλασιασμό (!) των γραμμών Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ) και ανέδειξε την Ελλάδα ως μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες ευρυζωνικές αγορές της Ε.Ε. Η παράλληλη απελευθέρωση των δικτύων Wi-Fi καθώς και η ανάπτυξη (προσιτής) κινητής ευρυζωνικότητας, βασισμένης σε δίκτυα κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς, απελευθερώνουν σήμερα τον ευρυζωνικό χρήστη από κάθε περιορισμό.

Το παρόν πανηγυρικό τεύχος, παρουσιάζει εν συντομία τις εξελίξεις στον κλάδο κατά την πρώτη διετία της θητείας μας και εφαρμογής του νέου νόμου περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών, απαριθμώντας τις 10 σημαντικότερες από αυτές (τα "top 10" της διετίας).

Το μέχρι στιγμής συμπέρασμα της διετούς εφαρμογής από την ΕΕΤΤ του νέου νόμου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες είναι ότι: «εφόσον η Πολιτεία μας ενδυναμώνει με τα κατάλληλα θεσμικά εργαλεία, εμείς μπορούμε να φέρουμε αξιοσημείωτα αποτελέσματα».

Επειδή όμως ως χώρα αργήσαμε πολύ να ενσωματώσουμε τις Κοινοτικές Οδηγίες στο εθνικό Δίκαιο, έχουμε μείνει πολύ πίσω σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να τις φτάσουμε λοιπόν απαιτείται (1) να αρθούν τα διαρθρωτικά προβλήματα ανταγωνισμού, τα οποία έχουν υπάρξει στην αγορά για μεγάλο διάστημα (όπως π.χ. βελτίωση της σχέσης αγοράς-πώλησης μεταξύ της ΟΤΕ Α.Ε. και εναλλακτικών παρόχων που δεν λειτουργεί αποτελεσματικά) και (2) όλοι οι φορείς να εντατικοποιήσουν περισσότερο της προσπάθειες τους. Αν επιπλέον θέλουμε να πρωταγωνιστήσουμε στην Ευρώπη, απαιτείται από την υπόλοιπη Πολιτεία μια πιο φιλόδοξη επιθετική πολιτική με καλά μελετημένες και συντονισμένες, ρηξικέλευθες και καινοτόμες δράσεις, κατεύθυνση στην οποία ευελπιστούμε ότι θα συμβάλει ουσιαστικά η νέα στρατηγική ανάπτυξης δικτύων οπτικών ινών μέχρι το σπίτι που ετοιμάζει το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών».

Μαρούσι, Μάρτιος 2008

Καθηγητής Νικήτας Αλεξανδρίδης
Πρόεδρος ΕΕΤΤ

Ενίσχυση του ανταγωνισμού, ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας, σημαντικά οφέλη για τον καταναλωτή (Top 10 της διαιτίας)

1. Μόνη αγορά με μειούμενες τιμές

Η μόνη αγορά στην οποία κάθε χρόνο μειώνονται οι τιμές, σε αντίθεση με όλες τις άλλες που οι τιμές ανεβαίνουν (μείωση τιμών 4,2% το διάστημα Δεκέμβριος 2005 – Δεκέμβριος 2007, σύμφωνα με την πορεία του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και μείωση του κόστους ευρυζωνικής πρόσβασης ανά Mbps κατά 80-90% την ίδια περίοδο).

2. Αλλαγή μοντέλου λειτουργίας της αγοράς

Οι εναλλακτικοί πάροχοι επενδύουν για την ανάπτυξη ιδίων υποδομών και μεταβαίνουν σε υψηλότερες βαθμίδες της κλίμακας επενδύσεων, αξιοποιώντας την ουσιαστική απελευθέρωση του τοπικού βρόχου.

3. Το κοινό εξοικειώνεται με την ευρυζωνικότητα

Η «ευρυζωνικότητα», όρος άγνωστος για τους πολλούς μέχρι πριν 2 χρόνια, γίνεται αναπόσπαστο κομμάτι της γλώσσας και της καθημερινής μας ζωής.

4. Ραγδαία ανάπτυξη της Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο

Οι καταναλωτές που συνδέθηκαν με εναλλακτικούς παρόχους μέσω γραμμών Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο αυξήθηκαν τον τελευταίο χρόνο από 20.000 σε 274.000 (αύξηση σχεδόν 1.300%), που αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 20% των ευρυζωνικών γραμμών.

5. Κατακόρυφη αύξηση ταχυτήτων πρόσβασης στο διαδίκτυο

Με την απελευθέρωση του τοπικού βρόχου, σήμερα διατίθενται πακέτα πρόσβασης στο διαδίκτυο σε ταχύτητες που φτάνουν μέχρι τα 24 Mbps, ενώ πριν 2 χρόνια δεν υπερέβαιναν το 1 Mbps.

6. Επιλογές καινοτόμων υπηρεσιών για τους καταναλωτές

Μέσα στον τελευταίο κυρίως χρόνο, δόθηκε η δυνατότητα στους πολίτες να έχουν επιλογή παρόχου και καινοτόμων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που συνδυάζουν τηλεφωνία, ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο και τηλεόραση ή βίντεο μέσω διαδικτύου (IPTV / Video on Demand).

7. Οι ευρυζωνικές συνδέσεις ξεπερνούν το εκατομμύριο

Μέσα σε 2 χρόνια οι ευρυζωνικές συνδέσεις αυξήθηκαν από 160.000 σε περισσότερες από 1.000.000 (αύξηση πάνω από 500%). Το 2006, η Ελλάδα κατετάγη πρώτη παγκοσμίως με ετήσιο ρυθμό αύξησης 215%.

8. Ασύρματη ευρυζωνικότητα

Τα δίκτυα Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (ΣΑΠ) παρέχουν σημαντικές εναλλακτικές δυνατότητες για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών, ιδίως σε δυσπρόσιτες περιοχές. Παράλληλα, η εξαίρεση αδειοδότησης που δόθηκε στα δίκτυα Wi-Fi, αποδέσμευσαν τους ευρυζωνικούς χρήστες από χωρικούς περιορισμούς, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη μείωση του ψηφιακού χάσματος.

9. Κινητή ευρυζωνικότητα

Τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς (3G) έχουν φέρει τη δική τους επανάσταση καθώς παρέχουν τη δυνατότητα σε χρήστες με υψηλές απαιτήσεις κινητικότητας, να έχουν ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο ανά πάσα στιγμή και από οποιοδήποτε σημείο (στη ζώνη κάλυψης του δικτύου).

10. Αυξημένες Επενδύσεις

Σχεδόν 4 δισ. ευρώ έχουν εισρεύσει στη χώρα στο πλαίσιο εξαγορών τηλεπικοινωνιακών εταιρειών. Παράλληλα, οι επενδύσεις των εναλλακτικών παρόχων σε τηλεπικοινωνιακή υποδομή αυξάνονται. Ειδικότερα, μόνο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007 υπερέβησαν το σύνολο των επενδύσεων των εναλλακτικών παρόχων κατά το 2006.

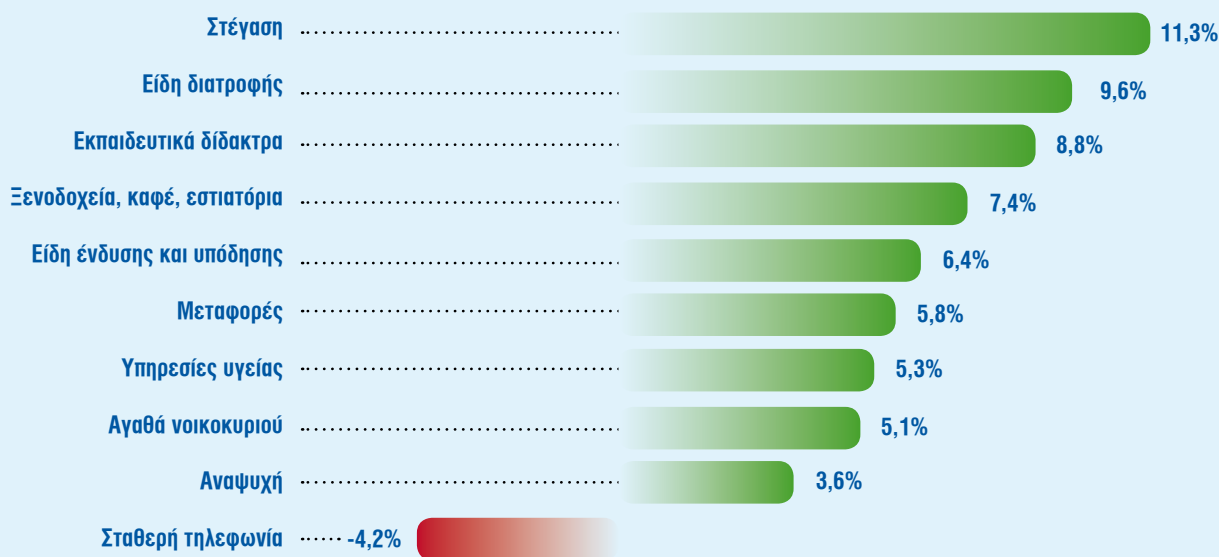
1 Μόνη αγορά με μειούμενες τιμές

Οι Επικοινωνίες αποτελούν το μοναδικό κλάδο του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), ο οποίος παρουσιάζει διαρκή τάση μείωσης, σε αντίθεση με το Γενικό ΔΤΚ και όλους τους λοιπούς κλάδους αυτού.

Ιδίως κατά τη διετία 2006-2007, οι τιμές στη σταθερή τηλεφωνία παρουσιάζουν σημαντική μείωση, σε αντίθεση με το σύνολο των βασικών προϊόντων και υπηρεσιών (Διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1

Ποσοστιαία μεταβολή Δεικτών Τιμών για βασικά καταναλωτικά αγαθά Δεκ. 2005 - Δεκ. 2007

Βάσει στοιχείων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας

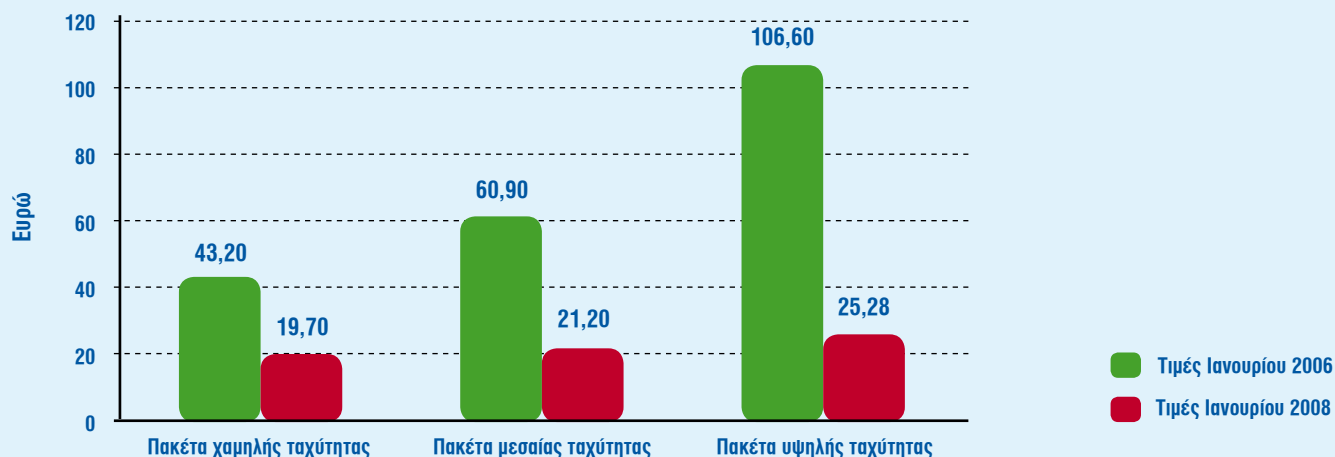
Η αντίθεση αυτή είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή στις τιμές ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο που την τελευταία διετία σημειώνουν ραγδαία μείωση, όπως παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 2 (βάσει στοιχείων του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας), η οποία μάλιστα συνδυάζεται με αύξηση των παρεχομένων, ονομαστικών ταχυτήτων πρόσβασης.

Συγκεκριμένα, οι μέσες τιμές των πακέτων χαμηλής ταχύτητας (384 Kbps και στη συνέχεια 768 Kbps), μεσαίας ταχύτητας (512 Kbps και στη συνέχεια 1 Mbps) και υψηλής ταχύτητας (1 Mbps και στη συνέχεια 2 Mbps) έχουν μειωθεί στη διάρκεια της διετίας κατά 54%, 65% και 76% αντίστοιχα.

Ακόμη πιο υψηλές είναι οι μειώσεις του μέσου κόστους ευρυζωνικής πρόσβασης ανά Mbps (Διάγραμμα 3), οι οποίες φτάνουν στη διάρκεια της διετίας το 77%, 82% και 88% στα πακέτα χαμηλής, μεσαίας και υψηλής ταχύτητας αντίστοιχα. Δηλαδή το μέσο κόστος ανά Mbps για ένα πακέτο υψηλής ταχύτητας έφτασε τον Ιανουάριο 2008 περίπου στο ένα δέκατο της τιμής που είχε τον Ιανουάριο 2006.

Διάγραμμα 2

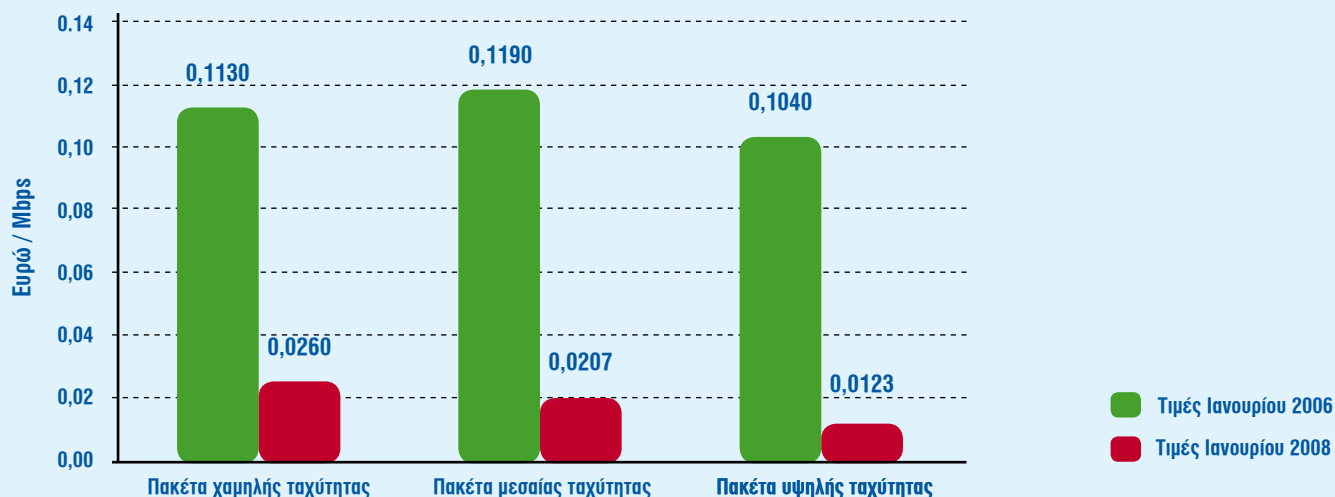
Μεταβολή μέσου κόστους πακέτων ευρυζωνικής πρόσβασης ανά κατηγορία ταχυτήτων Ιαν. 2006 - Ιαν. 2008

Βάσει στοιχείων του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Διάγραμμα 3

Μεταβολή μέσου κόστους ανά Mbps πακέτων ευρυζωνικής πρόσβασης ανά κατηγορία ταχυτήτων Ιαν. 2006 - Ιαν. 2008

Βάσει στοιχείων του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας

2

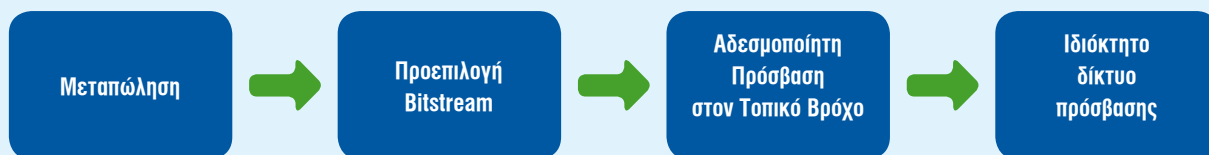
Αλλαγή μοντέλου λειτουργίας της αγοράς: από τη μεταπώληση στον ανταγωνισμό μέσω επενδύσεων σε υποδομές

Τη διετία 2006-2007, η Ελληνική τηλεπικοινωνιακή αγορά αλλάζει δομή καθώς με την ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο και τις κανονιστικές αποφάσεις της ΕΕΤΤ για την απελευθέρωση των αγορών, δημιουργείται ένα περιβάλλον έντονου ανταγωνισμού. Οι εναλλακτικοί πάροχοι ανεβαίνουν σταδιακά βαθμίδα στην κλίμακα επενδύσεων και μειώνουν την εξάρτησή τους από τον ΟΤΕ, χάρη στην ουσια-

στική απελευθέρωση του Τοπικού Βρόχου* που επιτυγχάνεται μέσω της υλοποίησης της συνεγκατάστασης**.

Για να το επιτύχουν αυτό αναπτύσσουν ίδια δίκτυα, τα οποία φτάνουν μέχρι τα Αστικά Κέντρα του ΟΤΕ και νοικιάζουν το υπάρχον εθνικό δίκτυο πρόσβασης για να προσφέρουν στους καταναλωτές ποικιλία υπηρεσιών με ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς όρους.

Τα στάδια της κλίμακας επενδύσεων στη σταθερή τηλεφωνία.

Οι νέοι πάροχοι ξεκινούν τη δραστηριοποίησή τους με την παροχή υπηρεσιών που βασίζονται στην υποδομή του πρώην κρατικού μονοπωλίου (του ΟΤΕ), είτε λειτουργώντας ως μεταπωλητές υπηρεσιών, χωρίς καμία απαίτηση για ίδιες υποδομές, είτε προσφέροντας δικές τους υπηρεσίες, με βάση τα προϊόντα χονδρικής του ΟΤΕ (επιλογή / προεπιλογή φορέα, ευρυζωνική πρόσβαση bitstream).

Σταδιακά, καθώς μεγαλώνουν και καθίστανται οικονομικά εύρωστοι, αναπτύσσουν και επεκτείνουν ίδιες υποδομές. Το πρώτο βήμα στην κατεύθυνση αυτή είναι να αναπτύξουν εκτεταμένα δίκτυα κορμού, τα οποία φτάνουν μέχρι τα Αστικά Κέντρα του ΟΤΕ. Στη συνέχεια συνδέονται με αυτά τα Αστικά Κέντρα και νοικιάζουν τους Τοπικούς Βρόχους (που ξεκινούν από εκεί και φτάνουν στο σπίτι του καταναλωτή) για να προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους καταναλωτές.

Με αυτόν τον τρόπο αποκτούν δύο καθοριστικά για την ανταγωνιστικότητά τους πλεονεκτήματα: (α) μειώνουν σημαντικά τα λειτουργικά τους έξοδα και (β) αποκτούν τη δυνατότητα να προσφέρουν νέες, διαφοροποιημένες υπηρεσίες που θα κινηθούν το ενδιαφέρον της αγοράς. Καθοριστική προϋπόθεση για την επίτευξη των δύο αυτών πλεονεκτημάτων αποτελεί η ουσιαστική απελευθέρωση του Τοπικού Βρόχου και η παροχή δυνατοτήτων συνεγκατάστασης στα Αστικά Κέντρα του ΟΤΕ.

Σε ένα τελευταίο στάδιο, οι νέοι πάροχοι αναπτύσσουν ίδια δίκτυα πρόσβασης που φτάνουν μέχρι τους καταναλωτές, παρακάμπτοντας πλήρως το δίκτυο του ΟΤΕ. Στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες το ρόλο αυτό έχουν παίξει τα υφιστάμενα δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης (Ευρώπη και ΗΠΑ) ή νέα δίκτυα οπτικών ινών που αναπτύχθηκαν ειδικά για το συγκεκριμένο σκοπό (Ν. Κορέα, Ιαπωνία).

* Τοπικός Βρόχος είναι η τηλεφωνική γραμμή που συνδέει τον καταναλωτή με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και, στην Ελλάδα, εκτείνεται από το χώρο (σπίτι ή γραφείο) του καταναλωτή μέχρι το πλησιέστερο Αστικό Κέντρο του ΟΤΕ. Η απελευθέρωση του Τοπικού Βρόχου έχει αποτελέσει κομβικό σημείο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρώπη.

** Προκειμένου ένας εναλλακτικός πάροχος να εκμεταλλευτεί την απελευθέρωση του Τοπικού Βρόχου, θα πρέπει να αναπτύξει ένα δίκτυο κορμού, το οποίο θα φτάνει μέχρι τα Αστικά Κέντρα του ΟΤΕ. Στη συνέχεια, θα πρέπει να διασυνδέσει το δίκτυο αυτό με τα Αστικά Κέντρα του ΟΤΕ, έτσι ώστε κάθε Τοπικός Βρόχος που υπενοικιάζει από τον ΟΤΕ να συνδέεται στο δικό του δίκτυο. Για το σκοπό αυτό «εγκαθιστά» εξοπλισμό μέσα στα Αστικά Κέντρα (η σε μικρή απόσταση από αυτά) και τον συνδέει με τον αντίστοιχο εξοπλισμό του ΟΤΕ. Η διαδικασία αυτή της «εγκατάστασης» εξοπλισμού ονομάζεται συνεγκατάσταση.

3

Το κοινό εξοικειώνεται με την ευρυζωνικότητα

Η επανάσταση που συντελείται στην τηλεπικοινωνιακή αγορά και ειδικότερα, στον τομέα της ευρυζωνικότητας, είχε κατά το 2007 μεγάλη απήχηση στο ελληνικό κοινό. Όροι, όπως ευρυζωνικότητα, ADSL, broadband internet κλπ., που μέχρι πριν από δύο χρόνια αποτελούσαν για τους περισσότερους άγνωστες λέξεις, καθίστανται πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της γλώσσας αλλά και της καθημερινότητάς μας σε επίπεδο εργασίας, εκπαίδευσης, διασκέδασης, κλπ.

Σημαντική συμβολή σε αυτό είχε η ανακήρυξη του 2007 σε Έτος Ευρυζωνικότητας, δια στόματος του Πρωθυπουργού καθώς επίσης και μία πληθώρα ενημερωτικών δράσεων από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η ΕΕΤΤ, πιο συγκεκριμένα, ξεκίνησε το 2007 μία καμπάνια ενημέρωσης του κοινού, η οποία επικεντρώθηκε κυρίως στη διοργάνωση εκδηλώσεων και την έκδοση φυλλαδίων. Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ οργάνωσε Εβδομάδα Ευρυζωνικότητας στο Μετρό του Συντάγματος, κατά τη διάρκεια της οποίας οι επισκέπτες είχαν τη δυνατότητα να «πειραματισθούν» σε ποικίλες εφαρμογές και να ενημερωθούν για δράσεις που υλοποιούνται και προγραμματίζονται από την Πολιτεία, με στόχο την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας. Περαιτέρω, πραγματοποίησε ετήσιο Διεθνές Συνέδριο για το Ευρυζωνικό Διαδίκτυο και δύο ημερίδες με ιδιαίτερα επίκαιρα και εξειδικευμένα θέματα, όπως τα Δίκτυα Επόμενης Γενιάς και η σημασία της ποιότητας στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Παράλληλα, προχώρησε στην έκδοση και ευρεία διανομή δύο εντύπων για το διαδίκτυο και την ευρυζωνικότητα. Τέλος, εγκαινίασε τη λειτουργία της νέας διαδικτυακής πύλης www.broadband.gr, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, ειδήσεις για την ελληνική και διεθνή ευρυζωνική επικαιρότητα, χρήσιμες πληροφορίες και έρευνες για την πορεία της ευρυζωνικής αγοράς.

4

Ραγδαία ανάπτυξη της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο

Παρά το γεγονός ότι η απελευθέρωση του Τοπικού Βρόχου στην Ελλάδα χρονολογείται από τις αρχές του 2002, η μετάβαση των εναλλακτικών παρόχων από το δεύτερο στο τρίτο στάδιο της κλίμακας επενδύσεων ουσιαστικά ξεκίνησε από τα τέλη του 2006. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα μέσα του 2006 είχαν διατεθεί από τον ΟΤΕ μόλις 16.000 τοπικοί βρόχοι και μόνο σε ένα πάροχο είχαν διατεθεί πάνω από 2.000.

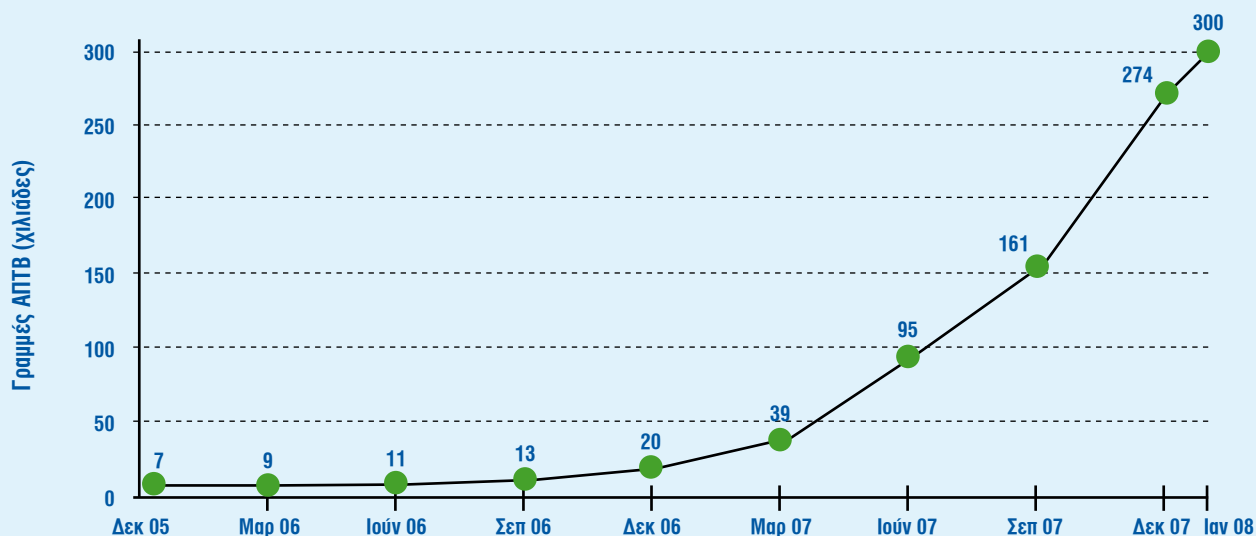
Το 2007 χαρακτηρίστηκε από τη ραγδαία ανάπτυξη της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ) που έφτα-

σε τους 274.000 βρόχους στο τέλος του έτους έναντι 20.000 στις αρχές αυτού (αύξηση 1.300% μέσα σε ένα χρόνο!), ενώ στο τέλος Ιανουαρίου 2008 ήδη τη χρησιμοποιούν πάνω από 300.000 συνδρομητές σε 28 πόλεις της Ελλάδας.

Μολονότι η ανάπτυξη αυτή επικεντρώνεται στην Αθήνα, σταδιακά επεκτείνεται και στην Περιφέρεια. Ο αριθμός των γραμμών ΑΠΤΒ εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης στο τέλος του 2006 έφτανε μόλις τις 600, για να προσεγγίσει τις 5.000 στο τέλος του 2007 και να φτάσει τις 8.000 στο τέλος του Ιανουαρίου 2008.

Διάγραμμα 4

Εξέλιξη γραμμών Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο

Η ανάπτυξη αυτή κατέστη δυνατή χάρη στη σημαντική αύξηση των Αστικών Κέντρων του ΟΤΕ με φυσική συνεγκατάσταση, από 1 στο τέλος του 2005, σε 38 στο τέλος του 2006 και σε 119 στο τέλος του 2007. Στο τέλος Ιανουαρίου 2008 ο αριθμός των Αστικών Κέντρων του ΟΤΕ στα οποία παρέχεται φυσική συνεγκατάσταση έχει υπερβεί τα 130. Μέσα από αυτά, οι εναλλακτικοί πάροχοι αποκτούν πρόσβαση και τη δυνατότητα να παρέχουν απ' ευθείας υπηρεσίες, χωρίς την παρέμβαση του ΟΤΕ, στο 70% των συνδρομητών.

5

Κατακόρυφη αύξηση ταχυτήτων πρόσβασης στο διαδίκτυο

Τη διετία 2006-2007 αυξάνουν κατακόρυφα οι ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Ενδεικτικό της προόδου που συντελέστηκε στον τομέα αυτό είναι το γεγονός ότι τα πακέτα ευρυζωνικής πρόσβασης στις αρχές του 2006 παρείχαν ταχύτητες 374, 512, και 1.024 Kbps (download), με τη συντριπτική πλειοψηφία των συνδρομητών (82,7%) να χρησιμοποιεί συνδέσεις με ταχύτητες (download) στα 374 Kbps. Δύο χρόνια μετά, η εικόνα έχει αλλάξει τελείως. Η πλειοψηφία των πακέτων (60,7%) ξεκινάει από το 1 Mbps και φτάνει τα 24 Mbps (download).

Η αύξηση αυτή των ταχυτήτων οφείλεται σε τρεις, αλληλένδετους παράγοντες:

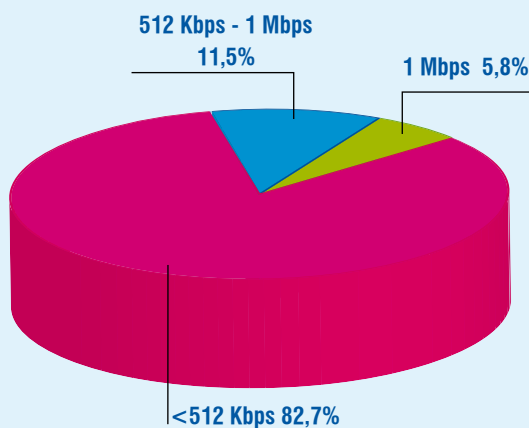
- Η αποτελεσματική υλοποίηση εκ μέρους της ΕΕΤΤ της απελευθέρωσης του τοπικού βρόχου υπήρξε ο κυριότερος παράγοντας, καθώς έδωσε τη δυνατότητα στους εναλλακτικούς παρόχους να επενδύσουν σε υποδομές συνεγκατάστασης και, πρώτοι αυτοί, να προωθήσουν στην αγορά πακέτα

ευρυζωνικής πρόσβασης σε υψηλές ταχύτητες (άνω των 10 Mbps) με ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς όρους.

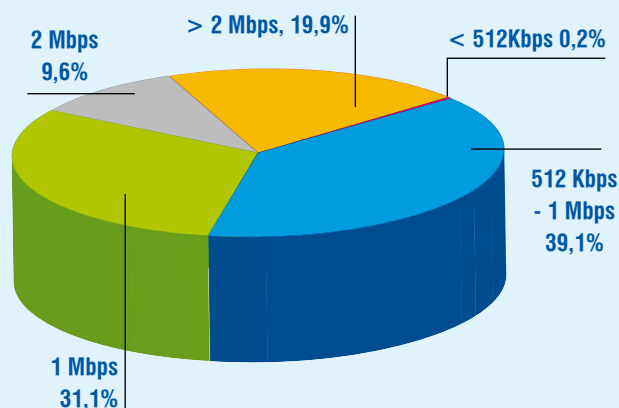
- Στο τέλος του 2006 ο ΟΤΕ διπλασίασε τις ονομαστικές ταχύτητες των προϊόντων ADSL (από 374 σε 768 Kbps, από 512 σε 1.024 Kbps, από 1.024 σε 2.048 Kbps). Η αύξηση αυτή αντανακλά μεν την προσπάθεια του ΟΤΕ να ενισχύσει την ευρυζωνική αγορά, κυρίως όμως αποτελεί μία κίνηση για να καταστούν ανταγωνιστικότερα τα προϊόντα του, εν όψει της ανάπτυξης της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο.
- Η ραγδαία μείωση τιμών εξανέμιση τη διαφορά κόστους μεταξύ των πακέτων χαμηλής, μεσαίας και υψηλής ταχύτητας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η διαφορά στις μέσες τιμές των πακέτων χαμηλής και μεσαίας ταχύτητας μειώθηκε από 17,7 ευρώ/μήνα τον Ιανουάριο 2006 σε 1,5 ευρώ/μήνα τον Ιανουάριο 2008 (μείωση κατά περισσότερο από 91%). Αντίστοιχα, η διαφορά στις μέσες τιμές των πακέτων μεσαίας και υψηλής ταχύτητας μειώθηκε από περίπου 46 ευρώ/μήνα τον Ιανουάριο 2006 σε περίπου 4 ευρώ/μήνα τον Ιανουάριο 2008 (μείωση κατά 91%).

Διάγραμμα 5

Κατανομή ταχυτήτων γραμμών DSL
Δεκ. 2005

Κατανομή ταχυτήτων γραμμών DSL
Δεκ. 2007

6

Επιλογές καινοτόμων υπηρεσιών για τους καταναλωτές

Μέχρι πρόσφατα ο καταναλωτής ήταν σχεδόν υποχρεωμένος να απευθυνθεί στον ΟΤΕ για να αποκτήσει πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Οι δυνατότητές του εξαντλούνταν στο να χρησιμοποιήσει κάποιον εναλλακτικό πάροχο για να εξυπηρετεί τις κλήσεις του με χρήση επιλογής ή προεπιλογής φορέα ή για να αποκτήσει πρόσβαση στο διαδίκτυο με όρους αντίστοιχους αυτών που προσέφερε ο ΟΤΕ.

Η ανάπτυξη της συνεγκατάστασης και της Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο έχει αλλάξει ριζικά την εικόνα αυτή, καθώς επιτρέπει στους παρόχους να εξυπηρετούν τους συνδρομητές τους απευθείας, χωρίς την παρέμβαση του ΟΤΕ και τους όποιους περιορισμούς μπορεί αυτή να επιβάλλει. Περαιτέρω, καθιστά δυνατή την ανάπτυξη και διάθεση νέων, καινοτόμων για τα ελληνικά δεδομένα, προϊόντων και ανοίγει μία πλειάδα επιλογών για τον καταναλωτή:

- Η πλειοψηφία των καταναλωτών μπορεί πλέον να επιλέξει ανάμεσα σε σημαντικό αριθμό παρόχων για υπηρεσίες πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

- Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις οι πάροχοι αυτοί διαθέτουν πακέτα υπηρεσιών που συνδυάζουν ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε υψηλές ταχύτητες (έως και 24 Mbps ονομαστική ταχύτητα) και υπηρεσίες τηλεφωνίας (που συχνά περιλαμβάνουν υψηλό ή και απεριόριστο αριθμό δωρεάν αστικών, υπεραστικών ή ακόμη και διεθνών κλήσεων). Τα πακέτα που συνδυάζουν δύο τύπους υπηρεσιών αποκαλούνται πακέτα double-play.

- Συχνά στις παραπάνω υπηρεσίες προστίθενται και υπηρεσίες τηλεόρασης μέσω του διαδικτύου (IPTV) ή και υπηρεσίες προβολής ταινιών κατά παραγγελία (video-on-demand). Τα πακέτα που συνδυάζουν τρεις τύπους υπηρεσιών αποκαλούνται πακέτα triple-play.

Οι νέες επιλογές ωστόσο των καταναλωτών δεν προέρχονται μόνο από τους εναλλακτικούς παρόχους. Ο ΟΤΕ ανταποκρίνεται στην πρόκληση αυτή, βελτιώνοντας την ελκυστικότητα και ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και των πακέτων που προσφέρει. Το γεγονός αυτό αυξάνει περαιτέρω τις επιλογές των καταναλωτών και δημιουργεί μία αλυσιδωτή εξέλιξη στα προϊόντα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προς όφελος του καταναλωτή.

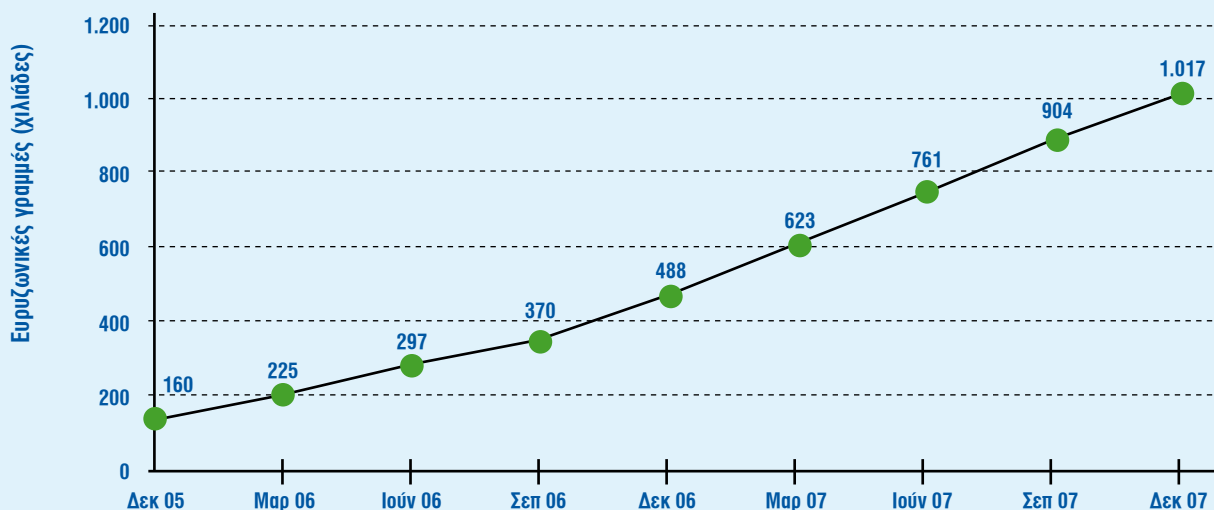
7 Οι ευρυζωνικές συνδέσεις ξεπερνούν το εκατομμύριο

Οι καίριες αλλαγές στην τηλεπικοινωνιακή αγορά, ιδίως ως αποτέλεσμα της εντατικοποίησης του ανταγωνισμού, και η συνεχώς αυξανόμενη εξοικείωση του κοινού με τις νέες τεχνολογίες οδήγησαν σε ταχεία αύξηση των ευρυζωνικών συνδέσεων.

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του 2007, ο αριθμός των ευρυζωνικών συνδέσεων υπερέβη το 1.000.000, δηλαδή υπερδιπλασιάστηκε σε σχέση με τις αρχές του έτους και εξαπλασιάστηκε σε σχέση με τις αρχές του 2006. Το διάστημα αυτό η Ελλάδα βρισκόταν μεταξύ των κορυφαίων χωρών του κόσμου όσον αφορά την ποσοστιαία αύξηση των ευρυζωνικών γραμμών (1^η το 2006 και 4^η το 2007). Ειδικά το 2007 η Ελλάδα μπαίνει για πρώτη φορά σε τροχιά σύγκλισης με την υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς η ευρυζωνική διείσδυση (ευρυζωνικές γραμμές ανά κάτοικο) αυξάνει ταχύτερα στην Ελλάδα από ότι στην Ε.Ε.

Διάγραμμα 6

Εξέλιξη ευρυζωνικών γραμμών

8

Ασύρματη ευρυζωνικότητα

Τα δίκτυα Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (ΣΑΠ) επιτρέπουν την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών με ασύρματα μέσα και αποτελούν μία σημαντική εναλλακτική λύση σε σχέση με τα ενσύρματα δίκτυα χαλκού ή οπτικών ινών. Το κύριο πλεονέκτημά τους έναντι των ενσύρματων δικτύων έγκειται στην ευκολία ανάπτυξής τους καθώς, για την υλοποίηση μίας γραμμής, αρκεί η εγκατάσταση δύο σταθμών βάσης με οπτική επαφή. Η ευελιξία αυτή επιτρέπει την υλοποίηση δικτύων πρόσβασης ακόμη και σε δυσπρόσιτες ή εξαιρετικά αραιοκατοικημένες περιοχές, όπου η εγκατάσταση ή η χρήση ενσύρματων δικτύων είναι οικονομικά ασύμφορη ή ακόμη και τεχνικά αδύνατη.

Παρά το πλεονέκτημα αυτό, τα δίκτυα ΣΑΠ δεν έχουν επιβεβαιώσει μέχρι σήμερα τις προσδοκίες καθώς χρησιμοποιούνται από μικρό μόνο μέρος της αγοράς. Η εξέλιξη ωστόσο της τεχνολογίας, διατηρεί ζεστό το ενδιαφέρον των τηλεπικοινωνιακών παρόχων, όπως φαίνεται και από την ευρεία συμμετοχή τους στη δημοπρασία που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ για τη χορήγηση άδειας χρήσης δικτύου ΣΑΠ στα 3,5 GHz, ο κάτοχος της οποίας αποκτά τη δυνατότητα ανάπτυξης ασύρματων δικτύων μέσω της τεχνολογίας WiMAX.

Οι όροι της άδειας, και συγκεκριμένα η υποχρέωση του δικαιούχου να αναπτύξει την αναγκαία υποδομή για την κάλυψη τουλάχιστον του 20% του πληθυσμού σε κάθε μία από επτά προκαθορισμένες γεωγραφικές ζώνες της χώρας, μέσα σε 4 χρόνια από τη χορήγηση της άδειας, αναμένεται να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη της ασύρματης ευρυζωνικότητας στην ελληνική Περιφέρεια.

Περαιτέρω, η ταχεία ανάπτυξη των ασύρματων δικτύων Wi-Fi έχει ως συνέπεια την αποδέσμευση των χρηστών ευρυζωνικών υπηρεσιών από χωρικούς περιορισμούς ενώ συμβάλλει στη μείωση του ψηφιακού χάσματος. Η ανάπτυξη των δικτύων Wi-Fi διευκολύνθηκε σημαντικά από μία σειρά παρεμβάσεων της ΕΕΤΤ και κυρίως την κατάργηση της απαίτησης για αδειοδότηση των δικτύων αυτών. Ως αποτέλεσμα, αποτελεί πλέον, συχνό φαινόμενο η εικόνα μαθητών, φοιτητών ή επαγγελματιών εξοπλισμένων με φορητούς υπολογιστές, σε πάρκα, πλατείες, καφέ, εστιατόρια, ξενοδοχεία, να εργάζονται ή να «σερφάρουν» στο διαδίκτυο, χάρη σε δημόσια ή ιδιωτικά δίκτυα Wi-Fi.

9

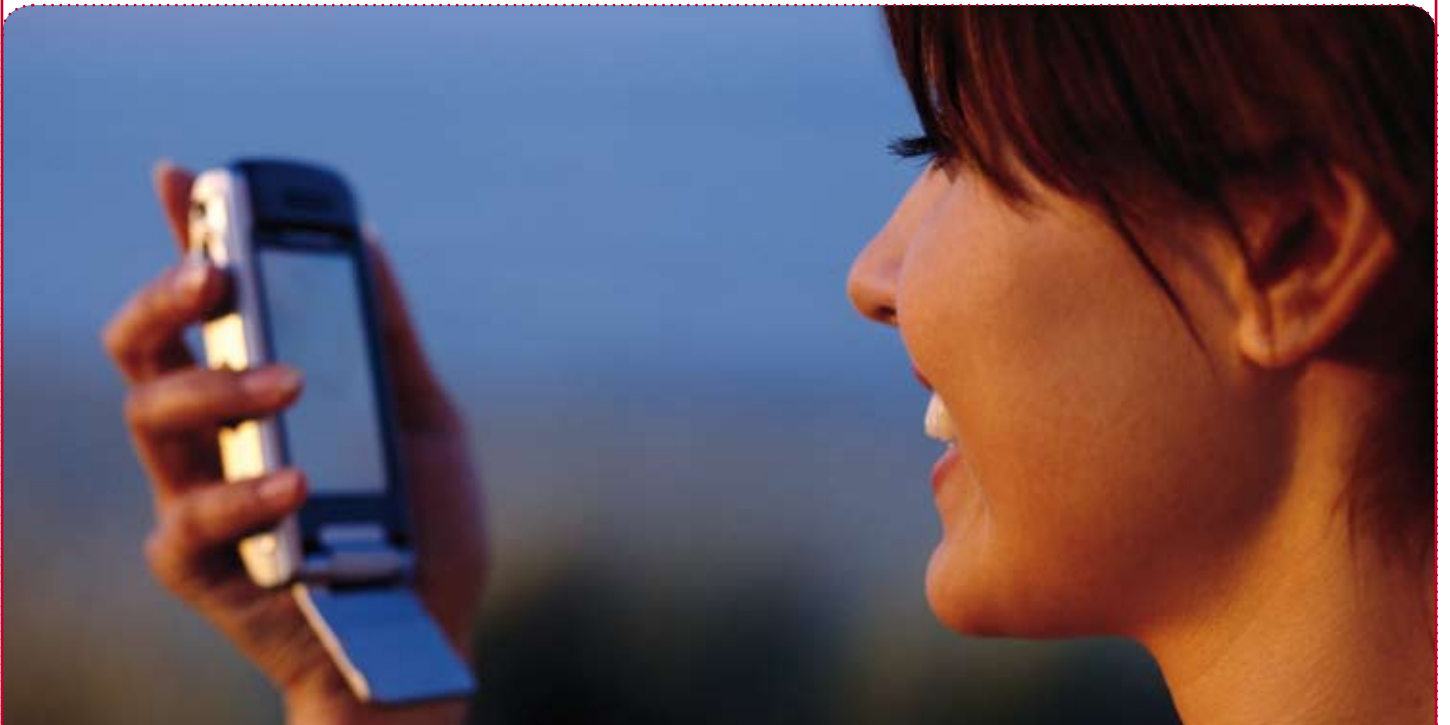
Κινητή ευρυζωνικότητα

Τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς (3G) επιτρέπουν πρόσβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες, μέσω φορητών υπολογιστών ή κινητών τηλεφωνικών συσκευών τρίτης γενιάς, από οποιοδήποτε σημείο, ακόμη και εν κινήσει, με μόνη προϋπόθεση να βρίσκεται ο χρήστης στη ζώνη κάλυψης του δικτύου του.

Η αγορά αυτή, η οποία ήδη γνωρίζει άνθηση σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, έκανε την τελευταία διετία, και ιδίως το 2007, σημαντικά βήματα προόδου και στην Ελλάδα. Οι ταχύτητες πρόσβασης αυξήθηκαν σημαντικά, χάρη στην ανάπτυξη δικτύων τεχνολογίας HSDPA και καθίστανται πλέον ανταγωνιστικές των βασικών πακέτων DSL, ενώ νέες, πρωτοποριακές τεχνολογίες υπόσχονται ακόμη υψηλότερη αποτελεσματικότητα στην παροχή προηγμένων υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου.

Παράλληλα, αίρονται προοδευτικά οι δύο κύριοι ανασταλτικοί για την ανάπτυξη της αγοράς παράγοντες. Ο πρώτος αφορά τον παράγοντα κόστους. Οι συνεχείς μειώσεις τιμών στα πακέτα υπηρεσιών τρίτης γενιάς καθιστούν τις κινητές ευρυζωνικές υπηρεσίες περισσότερο προσιτές, αν και αυτές παραμένουν ακόμη ακριβές σε σχέση με αντίστοιχες υπηρεσίες μέσω του τηλεφωνικού δικτύου. Ο δεύτερος αφορά τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών. Τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς επεκτείνονται σταδιακά και καλύπτουν πλέον σημαντικό τμήμα της χώρας, επιτρέποντας τη χρήση των υπηρεσιών αυτών από μεγάλο τμήμα του πληθυσμού. Ο συνδυασμός των δύο αυτών εξελίξεων καθιστά τα δίκτυα κινητών ευρυζωνικών υπηρεσιών μία καλή εναλλακτική λύση για χρήστες με υψηλές απαιτήσεις κινητικότητας.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΕΤΤ, ο αριθμός των συνδρομητών που διαθέτουν πρόσβαση σε κινητές ευρυζωνικές υπηρεσίες, είτε με τη χρήση συσκευών που συνδέονται σε φορητούς υπολογιστές για να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο ανά πάσα στιγμή, είτε μέσω τηλεφωνικών συσκευών τρίτης γενιάς πλησιάζει ήδη το 1.000.000.

10

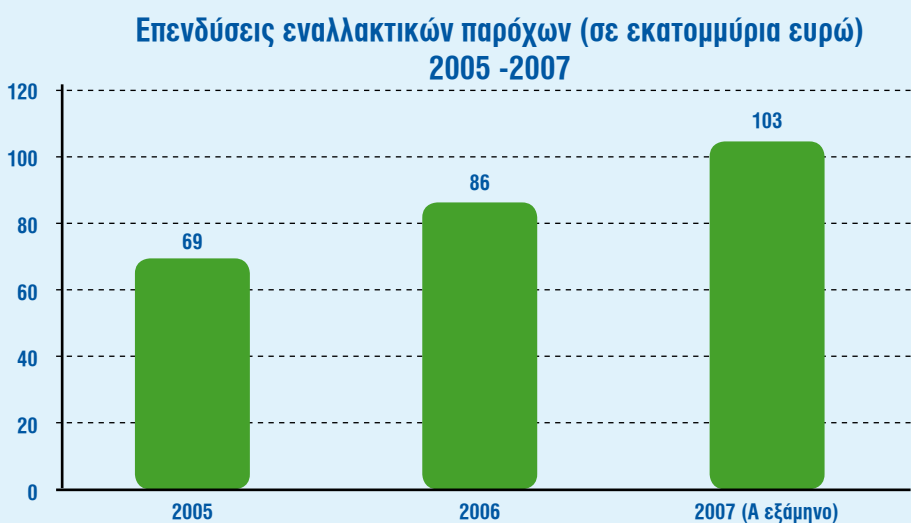
Αυξημένες Επενδύσεις

Οι τηλεπικοινωνίες στην Ελλάδα αποτέλεσαν έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας μας για την προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων. Τη διετία 2006-2007 εισέρρευσαν στη χώρα σχεδόν 4 δισ. ευρώ για πλήρεις ή μερικές εξαγορές τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων. Η μεγαλύτερη αφορά στην εξαγορά της TIM Hellas (που μετονομάστηκε σε Wind Hellas) έναντι 3,4 δισ. ευρώ ενώ άλλες πρόσφατες σημαντικές εισροές κεφαλαίων έγιναν για την εξαγορά ποσοστού 21% της Forthnet από την Emirates International Telecommunication Ltd. (EIT), έναντι περίπου 95 εκ. ευρώ και για την εξαγορά της Tellas από τον όμιλο Weather Investment αντί περίπου 175 εκ. ευρώ. Τα μεγέθη αυτά διευρύνονται περαιτέρω αν λάβουμε υπόψη τα τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ που δαπανήθηκαν από τη Marfin Investment Group (MIG) για την απόκτηση μεριδίου περίπου 20% του ΟΤΕ.

Παράλληλα, ιδίως το 2007, παρατηρείται σημαντική αύξηση των επενδύσεων από την πλευρά των εναλλακτικών παρόχων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία που έχουν υποβάλει οι αδειοδοτημένοι πάροχοι, οι επενδύσεις που έκαναν οι εναλλακτικοί πάροχοι, μόνο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007 έφτασαν τα 103 εκ. ευρώ, δηλαδή υπερέβησαν το σύνολο των επενδύσεων αυτών για όλο το 2006 (86 εκ. ευρώ) και για όλο το 2005 (περίπου 69 εκ. ευρώ).

Αντίθετα, οι επενδύσεις του ΟΤΕ παρουσιάζουν μία σχετική στασιμότητα (περίπου 210 εκ. ευρώ το 2005, 226 εκ. ευρώ το 2006 και 113 εκ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο του 2007). Ο ΟΤΕ διατηρεί τα πρωτεία στις επενδύσεις μεταξύ των παρόχων σταθερών δικτύων. Ωστόσο, ενώ μέχρι το 2006, οι επενδύσεις του συνόλου των εναλλακτικών παρόχων ήταν κάτω του 40% των αντίστοιχων επενδύσεων του ΟΤΕ, το πρώτο εξάμηνο του 2007 το ποσοστό αυτό αυξάνει στο 90%.

Διάγραμμα 7

EETT

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Ελληνική Δημοκρατία

Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων

Λ. Κηφισίας 60, 151 25 Μαρούσι • Τ. 210 6151000 • Φ. 210 6105049

www.eett.gr • e-mail: info@eett.gr

